

۱- وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات را به ترتیب بنویسید؟

۲- منظور از ماهیت همان ..... و منظور از وجود همان هستی موجودات است.

۳- اگر رابطه بین وجود و ماهیت در ذهن همانند جهان خارج بود ...

۴- با توجه به دیدگاه ابن‌سینا در چه صورتی وجود و ماهیت ممکن بود در جهان خارج از هم تفکیک شوند؟

۵- توماس آکوئیناس بیشتر متأثر از کدام رویکرد فلسفی ابن‌سینا بود؟

۶- اینکه وجود و ماهیت در خارج از هم قابل انفکاک نیستند به این دلیل است که ...

۷- به ترتیب حمل «تنها پستاندار واقعاً پروازکننده» بر «خفاش»، «هستی» بر «کرونا» و «گوسفند ماده» بر «میش» چه حکمی دارد؟

۸- به ترتیب حکم قضایای زیر چیست؟

«انسان حیوان متفکر است»، «گل خوشبو است»، «کتاب مفید است»

۹- نسبت میان وجود و ماهیت مانند چه نسبتی است؟

۱۰- انسان‌ها گاهی به خیالی بودن چیزی پی می‌برند که قبلاً آن را واقعی می‌پنداشتند. این مطلب ما را به کدام بحث فلسفی رهنمون می‌سازد؟

۱۱- درستی یا نادرستی گزاره های زیر را مشخص کنید.

الف) حمل وجود بر هر چیستی نیازمند دلیل نیست.

ب) بیان فارابی در اثبات وجود خدا بر تسلسل علل متناهی تکیه دارد.

ج) ابن سینا عشق و محبت میان انسان و جهان را از جاذبه عشق الهی می داند.

د) توماس آکوئیناس در بحث مغایرت وجود و ماهیت از ابن سینا تبعیت کرده است.

۱۲- در چه صورتی حمل وجود بر انسان ضروری می شود؟

۱۳- اگر فرد «الف» به آب درون یک لیوان اشاره کند و بپرسد: «این چیست؟» و هم زمان فرد «ب» بپرسد: «شفاف بودن این مایع از چیست؟» آنگاه لزوماً ...

۱۴- بین مصادیق «دارای وجود» و «ماهیت» در جهان خارج چه نسبتی برقرار است؟

۱۵- در چه صورت می توان عبارت های «اژدهای سه سر هست» را تصدیق کرد؟

۱۶- «عینیت مفهوم وجود و ماهیت»، «زیادت وجود بر ماهیت»، «مغایرت وجود با ماهیت» به ترتیب، موصوف به چه وصفی می‌شود؟

۱۷- الف) اگر مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت یا جزء آن باشد، آیا مشکل و مسئله‌ای پیش می‌آید؟ توضیح دهید.

ب) دو تن از طرفداران تفکر ابن سینا و ابن رشد در اروپا در قرن ۱۳ و ۱۴ را نام ببرید.

۱۸- بدنبال آب گشتن در هنگام تشنگی بیانگر چیست؟

۱۹- کدام امر باعث آشنایی مجدد فلاسفه غرب با فلسفه ارسطویی در قرن ۱۳ شد؟

۲۰- یک گیاه موجود و یک انسان موجود را تصور کنید، این دو در چه وجهی مشترک و در چه وجهی متمایزند؟

سوال ۱

وجود وجه مشترک و ماهیت وجه اختصاصی.

سوال ۲

چیستی.

سوال ۳

در حمل ماهیت بر خودش (حمل اولی ذاتی) رابطه وجوبی برقرار است (مثلاً انسان حیوان ناطق است). اما در حمل وجود بر ماهیت، رابطه، وجوبی نیست. بلکه آن چیز ممکن است باشد یا نباشد. پس اگر وجود و ماهیت یکی بودند تصور هر ماهیت برای موجود شدنش کافی بود. این بدین معنی است که وجود یافتن هیچ ماهیتی دیگر به دلیل نیاز نداشت زیرا تصورش برای وجود داشتن کافی بود. در این صورت می‌توانیم بگوییم که اساساً ممکن الوجود یک عبارت بی‌معناست، زیرا هر چیزی با تصور و بدون علت موجود خواهد بود و مفاهیم خیالی نیز به صرف داشتن ماهیت باید وجود داشته باشند. پس مفهوم ممکن الوجود بی‌معنا می‌شد. حمل وجود بر ماهیت در یک قضیه دوجزئی (یعنی قضایایی مانند انسان هست، اسب هست و ...) نشانگر تمایز و مغایرت آن‌ها در ذهن است.

سوال ۴

از نظر ابن‌سینا همه موجودات غیرمرکب و واحد هستند. بنابراین از نظر فلسفی غیرقابل تفکیک هستند.

سوال ۵

توماس آکوئیناس بیشتر متأثر از رویکرد عقلی ابن‌سینا بود، رویکردی که از قرن ۱۶ میلادی با رشد تجربه‌گرایی فرصت رشد و گسترش پیدا نکرد.

سوال ۶

وجود و ماهیت اجزا و ترکیب‌های سازنده یک موجود نیستند که در خارج از هم تفکیک شوند.

سوال ۷

تنها پستاندار پروازکننده و گوسفند ماده، اجزای تعریفی خفاش و میش و گویای ذات و حقیقت این دو هستند. این مفاهیم که در جایگاه محمول قرار گرفته‌اند از موضوعشان جدایی ناپذیرند. تنها در اجمال و گستردگی تفاوت دارند. حمل چیزی بر خودش نیاز به دلیل ندارد.

حمل «وجود» بر هر «چیستی»، از جمله «کرونا»، نیازمند دلیل است. حال این دلیل ممکن است از طریق حس و تجربه به دست آید یا از طریق عقل محض.

سوال ۸

هرگاه مفهوم موضوع و محمول یکی باشد، حمل اولی ذاتی است و هرگاه مفهوم محمول غیر از موضوع باشد، حمل شایع صناعی است.

در قضیه «انسان حیوان متفکر است»، موضوع و محمول به لحاظ مفهوم یکی هستند و در قضایای «گل خوشبو است» و «کتاب مفید است» مفهوم موضوع و محمول یکی نیستند.

سوال ۹

روند، دو جزء از آن چیز، و دو موجود وحدت و کلی دو مفهوم متمایزند که وقتی برای یک چیز به کار می‌جداگانه در خارج نیستند، بلکه دو جنبه از آن چیزند.

سوال ۱۰

قدم اول در تعیین نسبت میان دو مفهوم هستی و چیستی، توجه به این مطلب است که گاهی چیزی را واقعی و موجود پنداشته‌ایم اما اندکی بعد متوجه شده‌ایم که آن چیز خیالی است و واقعیت ندارد.

سوال ۱۱

الف) نادرست (حمل وجود بر هر چیستی نیازمند دلیل است).

ب) درست

ج) درست

د) درست

سوال ۱۲

اگر مغایرت وجود و ماهیت را نپذیریم، آنگاه حمل وجود بر هر ماهیتی از جمله انسان، ضروری است.

سوال ۱۳

اگر فردی پرسد این چیست، بدین معناست که از وجود این چیز آگاه است اما از ماهیتش آگاه نیست. از سویی، وقتی کسی پرسد شفاف بودن این مایع از چیست، در واقع می‌داند ماهیت آب مایع بودن آن است و تنها از چرایی شفافیتش می‌پرسد.

سوال ۱۴

- هر آن چه در جهان خارج وجود دارد، یک ماهیت است.

- هر ماهیتی که در جهان خارج است، دارای وجود است.

بنابراین رابطه تساوی برقرار است.

سوال ۱۵

اگر مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت یا جزء آن بود، دیگر اثبات وجود هیچ ماهیتی به دلیل نیاز نداشت و تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود.

سوال ۱۶

ماهیت و وجود اشیا از هم جدا می شود و مفهوم آن ها با یک دیگر مغایرت پیدا می کند؛ مغایرت یا زیادت مفهوم وجود و ماهیت یکی از اصول حکماست. وجود و ماهیت عین هم نیستند و عینیت ندارند.

سوال ۱۷

الف) بله، زیرا به محض اثبات ماهیت، وجود نیز باید اثبات می شد. در این صورت به موازات تفاوت موجودات عالم در ماهیت، در وجود نیز اختلاف می داشتند، حال آنکه وجود وجه مشترک ماهیات است.

ب) آلبرت کبیر در دانشگاه پاریس را جریکن در دانشگاه آکسفورد

سوال ۱۸

حقیقتی به نام آب وجود دارد که ماهیت آن برای رفع تشنگی است.

سوال ۱۹

فلسفه‌ای که در قرن‌های ۱۳ تا ۱۵ در اروپا ترویج می شد بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن سینا و تا حدودی ابن رشد بود. همین امر فرصتی را فراهم کرد تا فلاسفه غرب، از طریق ابن سینا و ابن رشد مجدداً با فلسفه ارسطویی آشنا شوند.

سوال ۲۰

وجود، وجه مشترک موجودات است و ماهیت، وجه اختصاصی آن ها است.